

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ

Методичні рекомендації
щодо виконання курсової роботи

Для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
всіх форм навчання

Суми - 2021

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАХИСТУ	14
5. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ	18
6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	21
7. ДОДАТКИ	23

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота з дисциплін «Організація і методика аудиту» є науково-дослідною роботою і водночас виявом творчого підходу студенту до поглиблення знань з названої дисципліни. Вона свідчить про індивідуальність її автора як з погляду наукового висвітлення теми, оцінки існуючих теоретичних підходів, практики, так і з погляду розробки шляхів удосконалення окремих процедур та методів аудиторської практики.

Закріплення на практиці отриманих теоретичних знань з дисципліни «Організація і методика аудиту» відіграє важливу роль у формуванні системи професійних компетенцій, притаманних фахівцям з бухгалтерського обліку і аудиту, що особливо важливо на заключному етапі магістерської підготовки.

Метою курсової роботи виступає поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту», закріплення навичок щодо здійснення окремих аудиторських процедур, розвиток професійних компетенцій щодо організації та методики аудиту окремих об'єктів обліку.

Завданнями написання курсової роботи є:

- систематизація, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань щодо організації і безпосереднього здійснення незалежного аудиторського контролю та надання супутніх аудиту послуг на підприємствах різних форм власності;
- розвиток навичок самостійної роботи та аналітичного опрацювання з літературними та інформаційними джерелами;
- розвиток вмінь створювати робочу аудиторську документацію та узагальнювати результати аудиту ;
- формування вмінь самостійно викладати матеріал у вигляді злагоженої та логічно узгодженої системи теоретичних положень і методичних рекомендацій щодо методики аудиту різних об'єктів обліку;
- розвиток здібностей студентів та вмінь планувати аудиторську діяльність та обирати оптимальні аудиторські процедури і методи, виходячи із мети аудиторського завдання;
- набуття навиків критичної оцінки існуючої практики організації аудиторської діяльності, контролю її якості, оплати та дотримання Кодексу етики та Міжнародних стандартів аудиту, а

також розвиток творчих здібностей студентів, пов'язаних з розробкою шляхів удосконалення діючої практики.

З метою розвитку названих навичок та здібностей, а також здатності студентів до самостійної наукової та практичної роботи в сфері аудиту, курсова робота має базуватись на ретельно відібраному та опрацьованому фактичному матеріалі та наукових джерелах. Прикладної значимості надають роботі конкретні пропозиції та напрями удосконалення організації і методики аудиту на обраному підприємстві.

Виконання курсової роботи містить в собі наступні етапи:

- ретельне вивчення вимог методичних рекомендацій щодо написання курсової роботи;
- вибір об'єкта, предмета і теми дослідження, складання його плану, графіка виконання та затвердження їх науковим керівником;
- підбір, огляд і ґрунтовне опрацювання різного роду джерел за обраною темою, серед яких: методичні матеріали, навчальні посібники та підручники, наукові монографії, статті в періодичних виданнях, нормативно-правові акти, аналітичні матеріали підприємства, положення, методичні розробки, звітні документи аудиторських фірм у загальному доступі, публікації в мережі Інтернет тощо;
- збір, обробка і аналіз фактичних матеріалів підприємства чи банку, на основі яких буде виконуватись курсова робота;
- послідовне (згідно з графіком, погодженим з науковим керівником) написання курсової роботи, з зосередженням основної уваги на розробці пропозицій щодо удосконалення проблемних аспектів складання і подання звітності
- оформлення курсової роботи та списку використаних джерел згідно з вимогами методичних рекомендацій.
- подання у встановлений строк виконаної роботи науковому керівнику у паперовому вигляді для рецензування та в електронному вигляді для проходження перевірки на плагіат.
- виправлення зауважень керівника до курсової роботи (за їх наявності).
- підготовка до захисту курсової роботи та її безпосередній захист.

Студентам надається право вибору теми курсової роботи з наведеного переліку або можливість запропонувати власну тему, виходячи з обґрунтування доцільності її дослідження. Тема курсової роботи повинна бути узгоджена з науковим керівником, закріпленим

на кафедрі. Під час вибору теми курсової роботи студент повинен враховувати свої наукові інтереси, перспективність розробки даної теми у наступних дослідженнях, у т. ч. в курсових роботах з інших облікових дисциплін та дипломній роботі.

Обрана тема курсової роботи студента не повинна дублюватися в межах однієї групи.

Після узгодження теми курсової роботи з науковим керівником, затверджується її план (який в ході її написання може бути відкоригований з відома керівника) та строки виконання її структурних частин і представлення готової роботи на кафедру.

Перед початком дослідження рекомендуємо скласти приблизний бібліографічний перелік з обраної теми та провести огляд літературних джерел, послуговуючись передусім електронним каталогом.

Після підбору та вивчення літератури студент повинен скласти план курсової роботи, бажано у розгорнутому вигляді та подається на узгодження науковому керівнику.

У ході безпосереднього написання курсової роботи студент звертається у разі необхідності за консультаціями до наукового керівника та подає виконані розділи роботи для перевірки згідно встановленого графіку.

Після написання та оформлення курсової роботи повністю завершена курсова робота подається на кафедру бухгалтерського обліку і аудиту у зброшурованому вигляді, за наявності усіх структурних елементів не пізніше, ніж за 30 днів до початку екзаменаційної сесії. Дата одержання роботи фіксується лаборантом кафедри бухгалтерського обліку і аудиту на титульному аркуші курсової роботи та у спеціальному журналі і підтверджується особистим підписом студента. Викладач, який перевіряє курсову роботу ознайомлюється з її змістом та рецензує її основні положення з дотриманням вищеназваних критеріїв. У разі наявності суттєвих зауважень у разі дотримання строків виконання та проходження перевірки на плагіат, робота може бути повернута на доопрацювання.

Після доопрацювання та виправлення зауважень і недоліків, наведених у рецензії, робота повертається викладачу.

Якщо курсова робота подається на кафедру на початку сесії, то вона не доопрацьовується, а оцінюється в тому вигляді, в якому була подана на кафедру.

Захист курсової роботи студентами денного відділення проводиться індивідуально до складання екзаменаційної сесії.

Студенти заочного відділення захищають курсову роботу під час екзаменаційної сесії за затвердженим навчальним відділом розкладом.

Захист курсової роботи відбувається на засіданні комісії, що складається з викладачів кафедри та лектора курсу.

У ході написання курсової роботи студент, послуговуючись цими методичними рекомендаціями, повинен дотримуватись усіх їх положень. Під час захисту курсової роботи студент демонструє основний зміст роботи, авторські рекомендації та розробки, здійснені аналітичні розрахунки, удосконалення діючих звітних форм у вигляді короткої доповіді (5-7 хвилин), що супроводжується мультимедійною презентацією.

По завершенні презентації результатів дослідження, студенту з боку комісії мають бути задані декілька питань, що стосуються тематики курсової роботи, що захищається.

2. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після того, як підібрана та вивчена література, складений та затверджений у наукового керівника план, підібраний і опрацьований фактичний матеріал, можна переходити безпосередньо до написання курсової роботи.

Це трудомісткий і відповідальний етап, оскільки студент повинен виявити вміння самостійно мислити, аналізувати дані, робити узагальнення, висновки. Рекомендуємо звернути увагу на чіткість і логічність викладення матеріалу. Перед кожним розділом повинна бути поставлена конкретна задача, а викладення всього матеріалу в цілому повинно відповідати поставленій в даній курсовій роботі меті.

Курсова робота має наступну структуру:

- титульний аркуш (додаток А);
- рецензія на курсову роботу (додаток Б);
- зміст (додаток В);
- вступ;
- основна частина (з трьох розділів);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо є).

Загальний обсяг курсової роботи не повинен перевищувати 20-25 сторінок формату А4 машинописного тексту, або 30-40 сторінок рукописного тексту без списку використаних джерел і додатків.

Курсова робота являє собою самостійне дослідження з обраної теми. Вона повинна вирізнятися критичним ставленням до вивчення літературних джерел; матеріал, що використовується із літературних джерел, повинен бути опрацьованим, органічно пов'язаним з обраною студентом темою; викладення теми повинно бути конкретним, насиченим фактичними даними, співставленнями, розрахунками, таблицями. При написанні курсової роботи повинні бути узагальнені теоретичні матеріали з обраної теми. Робота завершується конкретними висновками і пропозиціями.

Зміст повинен відображати назву окремих розділів і підрозділів у точній відповідності з їх назвою у курсовій роботі з зазначенням початкової сторінки тексту.

У *вступі* необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми курсової роботи як на науковому рівні, так і на рівні підприємства, на матеріалах якого виконується дослідження, визначити мету та відповідні їй задачі, охарактеризувати об'єкт та предмет дослідження, зазначити методи дослідження, що використовувалися, розкрити ступінь вивчення обраної проблематики в економічній літературі, базу дослідження, за матеріалами якої виконується курсова робота. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2 сторінки.

Основна частина призначена для всебічного висвітлення змісту дослідження. Орієнтовно основна частина має містити 3 розділи, що поділяються на окремі підрозділи згідно з розробленим планом. При цьому назви елементів основної частини повинні лаконічно розкривати зміст матеріалу, що у них наводиться та бути зіставними за обсягом.

На початку кожного з підрозділів слід навести коротку актуальність та питання, що висвітлюються у його межах. Наприкінці кожного з них – короткі висновки як узагальнення окреслених питань.

Перший розділ роботи присвячений огляду та узагальненню теоретичних та законодавчих положень з обраної теми. При цьому всебічно досліджуються думки науковців та практиків стосовно досліджуваної проблематики та методики аудиту та формуються власні висновки. Обсяг розділу – до 8 сторінок.

Другий розділ роботи має містити виклад результатів практичного дослідження обраної теми на прикладі конкретного підприємства чи аудиторської фірми – для курсових практичного спрямування або сучасного стану проблеми – для курсових теоретичного спрямування. У першому підрозділі цього розділу наводиться коротка організаційно-економічна характеристика бази дослідження за декілька останніх звітних періодів та загальні положення щодо здійснення внутрішнього чи зовнішнього (обов'язкового чи ініціативного) аудиту на ній.

На особливу увагу з боку студента мають заслуговувати методи, процедури, способи організації та реалізації аудиторських завдань, підготовки аудиторських документів, перевірки стану ведення обліку того чи іншого об'єкту прийнятій концептуальній основі, узагальнення результатів аудиту та надання практичних рекомендацій клієнту – базі

дослідження.

У результаті співставлення теоретичних узагальнень, зроблених у першому розділі та практичних аспектів, що характеризують обрану тему студентом мають бути виявлені недоліки чи порушення у діючому порядку ведення обліку та здійснення аудиту на прикладі бази дослідження. Обсяг розділу – 8-10 сторінок.

Третій розділ роботи має носити конструктивний характер та містити пропозиції щодо усунення виявлених недоліків на основі систематизації кращого досвіду аудиторської діяльності та світової практики для курсових практичного спрямування та окреслення перспектив розвитку аналізованої теми – для курсових теоретичного характеру.

Серед таких пропозицій можуть бути названі внесення змін до діючих нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності та внутрішніх положень аудиторських фірм, удосконалення форм робочої та підсумкової аудиторської документації, порядку їх підготовки, методів і прийомів аудиторських досліджень та завдань, моделей формування аудиторської вибірки, розрахунку аудиторського ризику та рівня суттєвості, тощо. Обсяг цього розділу повинен складати до 9 сторінок.

У висновках студент повинен сформулювати коротке викладення основних підсумків і пропозицій, спрямованих на удосконалення бухгалтерського обліку на даному підприємстві, які захищаються як результат виконаної студентом дослідної роботи. Загальне правило формулювання висновків – дотримання відповідності їх викладу меті і задачі, поставлених у змісті роботи.

Для курсових робіт практичного спрямування спочатку формулюються всі отримані в результаті дослідження висновки, що характеризують стан даного питання на конкретному підприємстві (в організації), а потім наводяться пропозиції (рекомендації) на підставі вищевикладених висновків. Пропозиції повинні бути обґрунтованими, впливати із змісту курсової роботи.

Для курсових робіт теоретичного спрямування формуються висновки і пропозиції по удосконаленню законодавства або бухгалтерської практики.

Особлива увага студентом має бути приділена обґрунтуванню переваг та економічного ефекту запропонованих рекомендації з удосконалення практики аудиту.

Обсяг висновків має бути не меншим за 3 сторінки.

Список використаних джерел повинен включати лише реально використані наукові, нормативно-правові та інформаційні джерела, що безпосередньо стосуються тематики дослідження, кількістю не менше 40-45 найменувань з чіткою відповідністю цитувань та посилань за текстом роботи. Слід зауважити, що за часовим критерієм для підтвердження актуальності теми, що досліджується і отримання високого балу за роботу студент має обов'язково вивчити та внести в бібліографічний опис використаних джерел публікації останніх трьох – п'яти років. Особливу увагу в періодиці студент має звернути на думки провідних фахівців стосовно актуальних проблем в аудиті, шляхів їх вирішення, а також на чинність використовуваних нормативно-правових актів.

На останній сторінці списку використаних джерел студент ставить дату закінчення курсової роботи і свій підпис.

Додатки, які мають супроводжуватися посиланнями по тексту роботи та викладені у порядку появи посилань на них, містять допоміжні відомості та документи, які уточнюють та доповнюють матеріал у основній частині роботи. Зокрема до їх складу можуть бути включені громіздкі таблиці (обсягом понад 1 сторінку), рисунки, схеми, розрахунки автора, роботі аудиторські документи, приклади аудиторських висновків, первинні та звітні документи підприємства – бази дослідження. Слід зауважити, що будь який документ, представлений у додатках має містити усі обов'язкові реквізити та бути поданим у заповненому вигляді. Обсяг додатків не регламентується та не включається до загального обсягу курсової роботи.

З урахуванням обов'язкової вимоги перевірки курсових робіт на унікальність тексту та недопущення фактів плагіату у студентських роботах робота повинна виконуватися самостійно, з дотриманням наукової етики, без копіювання тексту підручника або посібника, інструкцій та інших нормативних документів (плагіату), простої компіляції запозиченого з різних джерел матеріалу без критичної його оцінки та аналізу. При цитуванні будь-якого нормативного документу,

Наукової статті необхідно обов'язково робити посилання на використане джерело.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вимоги до оформлення курсової роботи відповідають державному стандарту України «Документація. Звіти у сфері науки і техніки» (ДСТУ 3008-95).

Робота оформлюється на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) машинописним способом (за допомогою комп'ютерної техніки) або вручну. Обсяг курсової роботи не повинен перевищувати 35-40 сторінок формату А4 машинописного тексту, або 40-50 сторінок рукописного тексту.

Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5 (з розрахунку не більше 30 рядків на сторінці).

Текст друкується з урахуванням розмірів берегів не менше 20 мм з усіх боків (додаток Г).

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати 1,25 см (відступ першого рядка).

Під час виконання роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення. Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки. Виправлене повинно бути чорного кольору.

Заголовки структурних елементів і розділів курсової роботи слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів і пунктів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж два рядки.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу і пункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Сторінки курсової роботи нумеруються арабськими цифрами за наскрізною нумерацією впродовж усього тексту роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки у кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на ньому не проставляють.

Розділи, підрозділи і пункти курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Зразок оформлення розділів і підрозділів подано у додатку Г.

Ілюстрації (рисунок, графіка, схеми, діаграми) слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути зроблені посилання у курсовій роботі. Ілюстрації можуть мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані.

Ілюстрація позначається словом «Рисунок», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою. Зразок оформлення ілюстрацій наведено у додатку Д.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. *Таблицю* слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті курсової роботи.

Таблицю слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою.

Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Слово «Таблиця_» вказують один раз з абзацного відступу зліва над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці _____» з зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Зразок оформлення таблиці подано у додатку Е.

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – дефіс (перший рівень деталізації).

Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

Зразок оформлення переліку подано у додатку Ж.

Формули і рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння у курсовій роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння у дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

Зразок оформлення формул наведено у додатку И.

Посилання у тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у роботах [1-7] ...».

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери.

При посиланнях слід писати: «... у розділі 3 ...», «дивись 2.1...», «... на рис. 1.2 ...», «... у таблиці 3.1 ...», «... за формулою (2.2) ...», «... у додатку А...».

Додатки слід оформлювати як продовження курсової роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті курсової роботи.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток_» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Один додаток позначається як додаток А.

Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок.

Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння, що є у тексті додатка, слід нумерувати в межах одного додатка, наприклад, рисунок Б.2 – другий рисунок додатка Б.; таблиця А.1 – перша таблиця додатка А; формула (В.3) – третя формула додатку В.

Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця А.1, формула А.1.

Список використаних джерел оформлюється відповідно до вимог нових стандартів бібліографічного опису ДСТУ 7.1-2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги і правила складання» та ДСТУ 7.80:2007 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання».

Список використаних джерел може подаватися одним з двох способів – за абеткою або за появою посилання на відповідне джерело за текстом курсової роботи.

Зразок оформлення списку використаних джерел подано у додатку К.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАХИСТУ

Студенти виконують курсову роботу, керуючись цими методичними рекомендаціями. Курсова робота оцінюється наступним чином:

№	Критерії оцінювання курсової роботи	Кількість балів (0-5)
1	Зміст курсової роботи, в т.ч.:	
1.1	● актуальність досліджуваної проблематики, обґрунтування значимості досліджуваної теми у ході огляду інформаційних джерел	5
1.2	● глибина теоретичного аналізу об'єкта і предмета дослідження та всебічність висвітлення їх окремих аспектів	5
1.3	● взаємозв'язок теоретичних та практичних відомостей, використання останніх статистичних та фактичних даних	5
1.4	● якість проведених аналітичних розрахунків та обґрунтування висновків за результатами розрахунків	5
1.5	● логічність та послідовність викладу матеріалу, володіння прийомами наукової стилістики та дотримання структури курсової роботи	5
1.6	▪ відсутність орфографічних, пунктуаційних помилок, грамотність викладу матеріалу роботи	5
1.7	● завершеність і повнота вирішення тих задач, які були поставлені при написанні курсової роботи	5
1.8	● уміння аргументовано викладати свою точку зору, визначати недоліки у досліджуваній проблематиці та здійснювати пошук рішення	5

1.9	<ul style="list-style-type: none">● творчий, нетрадиційний підхід до проблеми, що розглядається, наявність елементів наукової новизни та обґрунтованих авторських розробок і рекомендацій	5
1.10	<ul style="list-style-type: none">● самостійність виконання курсової роботи, відсутність фактів плагіату	5

№	Критерії оцінювання курсової роботи	Кількість балів (0-5)
2	Якість оформлення роботи, відповідність поставленим вимогам	5
3	Своєчасність виконання роботи	5
4	Захист, в т.ч.:	
4.1	● уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження	5
4.2	● уміння вести наукову дискусію	5
4.3	● здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	5
4.4	● якість відповідей на поставлені під час захисту запитання	5
4.5	● повнота відповідей на поставлені питання	5
4.6	● знання актуальної нормативно-правової бази за тематикою дослідження	5
4.7	● демонстрація розуміння практичних та аналітичних аспектів роботи	5
4.8	● уміння презентувати результати свого дослідження	5
Разом		100

При цьому курсова робота за кожним критерієм оцінюється таким чином:

– 5 «відмінно» – студент своєчасно подає самостійно виконану курсову роботу з повним опрацюванням теми, відповідністю вимогам щодо змісту, оформлення та стилю, науковою обґрунтованістю висновків, ретельно та якісно складеному списку використаних джерел; при захисті студент вільно володіє опрацьованим матеріалом, повно і правильно дає відповіді на поставлені питання, чітко висловлює власну думку з проблематики, що обговорюється, презентація (ілюстративний матеріал) виконано і представлено на високому технічному рівні з дотриманням норм часу на презентацію;

– 4 «добре» – студент отримує за самостійно виконане дослідження повним опрацюванням теми, науковою обґрунтованістю висновків, достатньо повному списку використаних джерел, проте з допущенням деяких стилістичних помилок і незначних помилок в

оформленні; студент вільно володіє опрацьованим матеріалом, повно і правильно дає відповіді на поставлені питання, презентація

(ілюстративний матеріал) виконано і представлено на високому технічному рівні, проте студент не демонструє самостійності формулювання власних міркувань щодо досліджуваної проблематики і чіткості аргументації, перевищує відведений час на презентацію;

– 3 «задовільно» – студент отримує за подану роботу що розкриває основний зміст досліджуваної теми, проте не відзначається науковою обґрунтованістю отриманих студентом висновків, в оформленні та стилістиці допущено ряд суттєвих помилок; у студента виникають складнощі у демонстрації результатів роботи, відсутня власна думка щодо дослідженого питання, презентація розкриває лише основні аспекти дослідженої теми та час її проведення не відповідає вимогам;

– 2 «незадовільно» – робота виконана зі значними порушенням вимог щодо змісту, стилістики та оформлення, кількість опрацьованих джерел є недостатньою для повного розкриття теми; у студента виникають значні складнощі у демонстрації результатів роботи, наданні відповідей на поставлені питання, презентація не відповідає вимогам щодо якості і часу.

За результатами попереднього оцінювання та захисту курсової роботи студенту виставляється загальна оцінка за системою ECTS та за національною шкалою у порядку, визначеному наступною таблицею.

Таблиця - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За рішенням кафедри курсові роботи, що були захищені на 90-100 балів («відмінно»), можуть бути рекомендовані для захисту у вигляді доповіді на засіданні наукового студентського гуртка або на науковій студентській конференції. Крім того, остаточні версії таких курсових робіт подаються студентами в електронному вигляді для розміщення в інституційному репозитарії ННІ БТ «УАБС».

5. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

- 1) Роль та місце аудиту серед методів господарського контролю.
- 2) Історичні витоки аудиту як виду незалежного контролю в Україні.
- 3) Ринок аудиторських послуг в Україні: стан та перспективи.
- 4) Організація роботи аудиторської фірми за МСА.
- 5) Нормативно-правове забезпечення аудиторської діяльності в Україні: проблеми і перспективи.
- 6) Організація інформаційного та методичного забезпечення аудиторської діяльності.
- 7) Роль планування в аудиторській діяльності.
- 8) Методи та процедури збору аудиторських доказів.
- 9) Суттєвість при проведенні аудиторських процедур.
- 10) Аудиторська вибірка та методи її розрахунку.
- 11) Аудиторський ризик та методи його розрахунку.
- 12) Організація і методика виконання завдань з надання впевненості.
- 13) Організація і методика виконання завдань з огляду фінансової звітності.
- 14) Організація і методика виконання завдань з перевірки прогнозової фінансової інформації.
- 15) Організація і методика надання консультаційних аудиторських послуг.
- 16) Організація і методика виконання завдань з виконання погоджених процедур.
- 17) Організація і методика аудиту установчих документів.
- 18) Організація і методика аудиту облікової політики підприємства.
- 19) Організація і методика аудиту власного капіталу.
- 20) Організація і методика аудиту основних засобів.
- 21) Організація і методика аудиту нематеріальних активів.
- 22) Організація і методика аудиту капітальних інвестицій.
- 23) Організація і методика аудиту фінансових інвестицій.
- 24) Організація і методика аудиту виробничих запасів.
- 25) Організація і методика аудиту готівково-розрахункових операцій.
- 26) Організація і методика аудиту безготівкових операцій.

27) Організація і методика аудиту дебіторської заборгованості.

28) Організація і методика аудиту дотримання трудового законодавства і розрахунків з оплати праці.

29) Організація і методика аудиту довгострокових зобов'язань.

30) Організація і методика аудиту податків

31) Організація і методика аудиту зборів та обов'язкових платежів.

32) Організація і методика витрат і собівартості продукції.

33) Організація і методика доходів.

34) Методика аудиту фінансових результатів за окремими їх видами.

35) Організація і методика аудиту фінансової звітності підприємств.

36) Організація і методика аудиту фінансового стану підприємств.

37) Концепція безперервності діяльності підприємств та її роль в аудиті.

38) Узагальнення результатів аудиту та надання аудиторської думки.

39) Робоча документація в аудиті як основа реалізації результатів аудиту.

40) Контроль якості в аудиторській діяльності: реалізація в аудиторській фірмі.

41) Організація системи контролю якості аудиторської діяльності в Україні: проблеми і перспективи.

42) Етичні вимоги в аудиторській діяльності та аудиторська незалежність.

43) Страхування відповідальності аудиторів: вітчизняний і зарубіжний досвід.

44) Аудит банківської діяльності: специфіка та вимоги до аудиторів.

45) Аудит малих підприємств: дотримання вимог міжнародних стандартів.

46) Аудит акціонерних товариств та інших емітентів цінних паперів.

47) Аудит фінансових посередників на ринку фінансових послуг.

48) Організація і методики аудиту холдингових підприємств (консолідованої фінансової звітності).

49) Аудит з використанням сучасних комп'ютерних технологій.

50) Внутрішній аудит та система внутрішньогосподарського контролю підприємств.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна та додаткова література

Основна література

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 9, ст.50): Закон України (UTL^ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>).
2. Гордієнко Н. І. Аудит: методика і організація: навч. посібник. / Н. І. Гордієнко, О. В. Харламова, Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 319 с.
3. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с
4. Бурлан С. А. Організація і методика аудиту : навч. посіб. / С. А. Бурлан, Н. О. Руденко. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 184 с
- 5 Аудит : навч. посіб. / [М.Ф. Огійчук, І.І. Рагуліна, І.Т. Новіков. 3-тє вид., перероб. і допов.] – К.: Алерта, 2016. – 752 с.

Додаткова література

- 1 Огійчук М. Ф. Аудит : організація і методика : навчальний посібник для вузів / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. – К. : Алерта, 2010. – 584 с.
- 2 Петрик О. А. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності : навч. посібник / О. А. Петрик, В. Я. Савченко, Д. Є. Свідерський ; за заг. ред. О. А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2008. – 472 с.
3. Аудит : навч. посіб. / Н.Ю. Мардус, О.О. Фальченко: за ред. Л.Л. Яковлева. – Х. : НТУ“ХП”, 2014. – 178 с.
- 4 Аудит : підручник / [О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін.]; за заг. ред. проф. О. А. Петрик. – Київ : КНЕУ, 2015. – 498 с.
5. Усач Б. Ф. Організація і методика аудиту : підручник / Б. Ф. Усач, З. О. Душко, М. М. Колос. – К. : Знання, 2006. – 295 с.
6. Бутинець Ф. Ф. Аудит. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2002. – 672 с.

Інформаційні ресурси

№ з/п	Назва ресурсу	Режим доступу
1	Сайт Аудиторської палати України	http://www.apu.com.ua
2	Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2012 року)	http://www.apu.com.ua/msa
3	Міжнародна федерація бухгалтерів	http://www.ifac.org
4	Кодекс етики професійних бухгалтерів	http://www.ifac.org/publications-resources/2014-handbook-code-ethics-professional-accountants
5	Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку IASB	http://www.ifrs.org/Home.htm
6	Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України	http://www.ufpaa.org/ua/
7	ЗУ «Про аудиторську діяльність»	http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12
8	Інформація про стан аудиторської діяльності в Україні	http://www.apu.com.ua/informatsiya-pro-stan-auditorskoji-diyalnosti-v-ukrajini

7. ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

КУРСОВИЙ ПРОЕКТ (РОБОТА)

з _____

(назва дисципліни)

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу

_____ групи

напряму

підготовки _____

спеціальності _____

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка:

ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Додаток Б

Зразок рецензії на курсову роботу
Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Студента _____
Група _____ Курс _____ Спеціальність _____
_____ факультету, денної (заочної) форми навчання
Курсова робота з дисципліни «Організація і методика аудиту»
Тема _____

Рецензент _____
Оцінка _____ за національною шкалою _____ балів _____ за шкалою ECTS

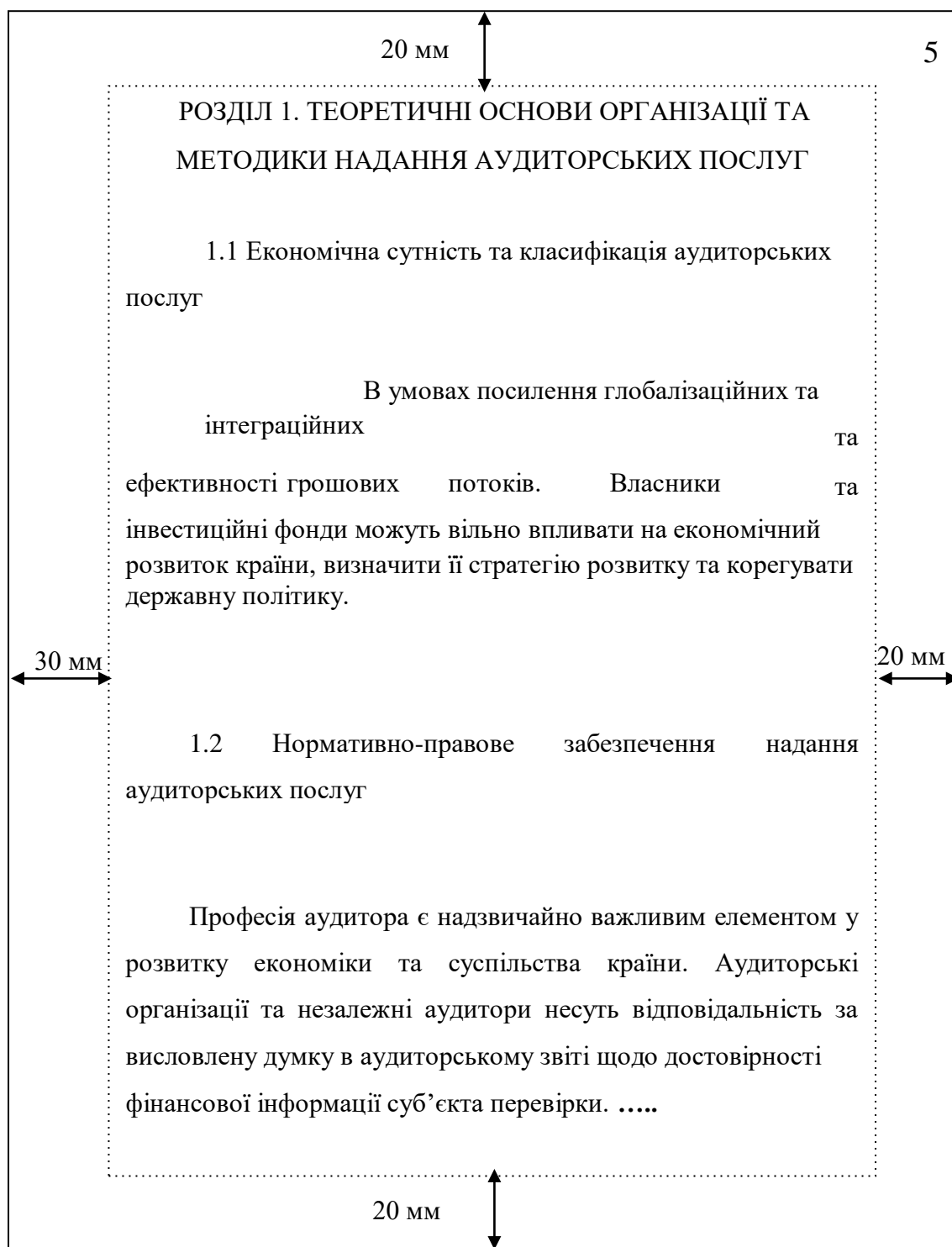
ЛИСТОК ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

№	Критерії оцінювання курсової роботи	Можлива кількість балів (0-5)	Фактична кількість балів
1	Зміст курсової роботи, в т.ч.:		
1.1	● актуальність досліджуваної проблематики, обґрунтування значимості досліджуваної теми у ході огляду інформаційних джерел	5	
1.2	● глибина теоретичного аналізу об'єкта і предмета дослідження та всебічність висвітлення їх окремих аспектів	5	
1.3	● взаємозв'язок теоретичних та практичних відомостей, використання останніх статистичних та фактичних даних	5	
1.4	● якість проведених аналітичних розрахунків та обґрунтування висновків за результатами розрахунків	5	
1.5	● логічність та послідовність викладу матеріалу, володіння прийомами наукової стилістики та дотримання структури курсової роботи	5	
1.6	▪ відсутність орфографічних, пунктуаційних помилок, грамотність викладу матеріалу роботи	5	
1.7	● завершеність і повнота вирішення тих задач, які були поставлені при написанні курсової роботи	5	
1.8	● уміння аргументовано викладати свою точку зору, визначити недоліки у досліджуваній проблематиці та здійснювати пошук рішення	5	
1.9	● творчий, нетрадиційний підхід до проблеми, що розглядається, наявність елементів наукової новизни та обґрунтованих авторських розробок і рекомендацій	5	
1.10	● самостійність виконання курсової роботи, відсутність фактів плагіату	5	
2	Якість оформлення роботи, відповідність поставленим вимогам	5	

Додаток В
Зразок оформлення змісту курсової роботи
ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ.....	7
1.1 Економічна сутність та класифікація аудиторських послуг.	7
1.2 Нормативно-правове забезпечення надання аудиторських послуг.	19
1.3 Цикл аудиторських послуг за Міжнародними стандартами аудиту.	28
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В АФ ТОВ «СУМИКООП-АУДИТ».....	35
2.1 Організаційно-економічна характеристика АФ ТОВ «Сумикооп-аудит».....	42
2.2 Особливості організації надання аудиторських послуг в АФ ТОВ «Сумикооп-аудит».....	56
2.3 Методика надання аудиторських послуг на АФ ТОВ «Сумикооп-аудит».....	61
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В АФ ТОВ «СУМИКООП-АУДИТ».....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	85
ДОДАТКИ	90

Додаток Г
Зразок оформлення розділів і підрозділів

Додаток Д
Зразок оформлення ілюстрації

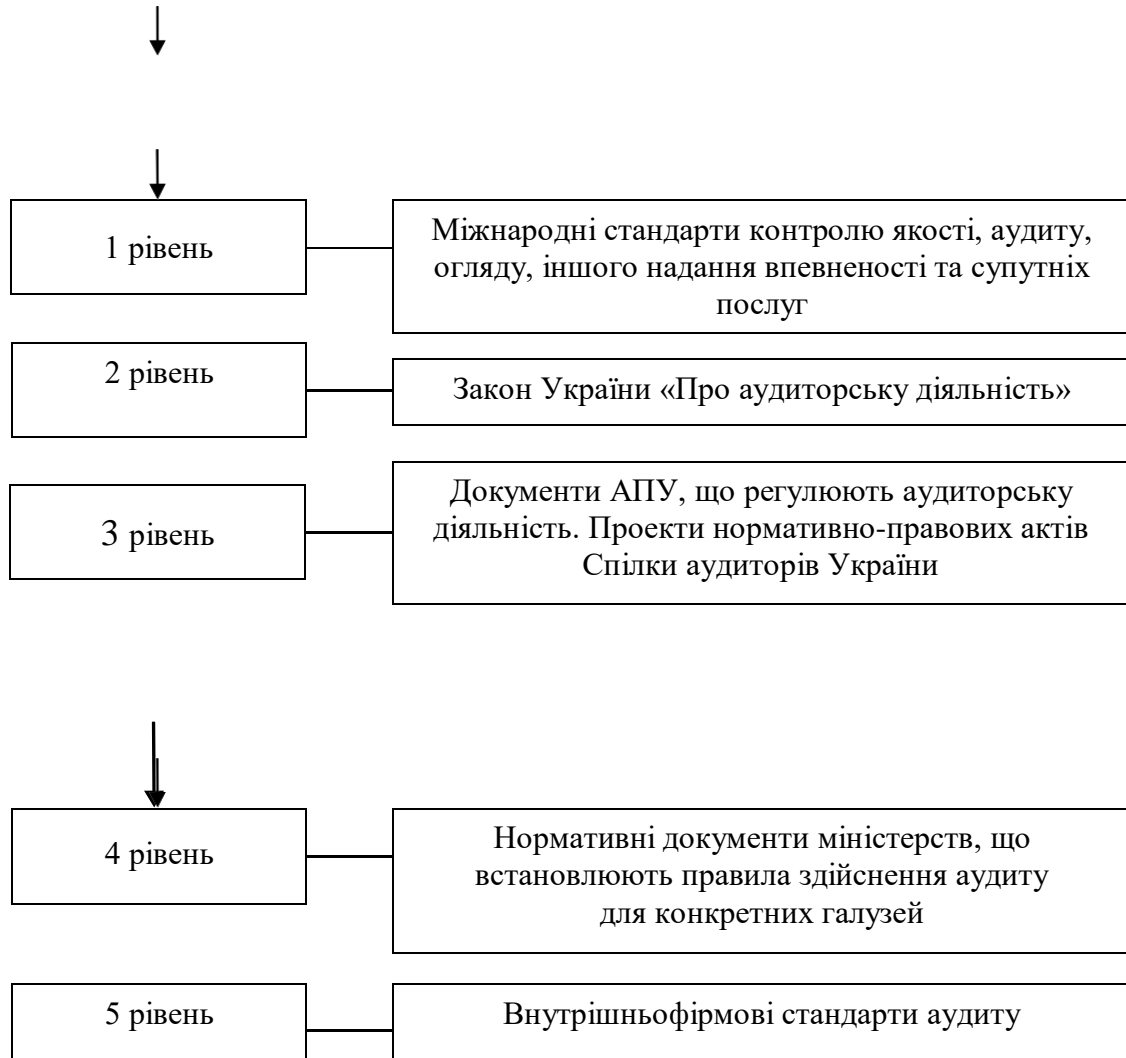

Рисунок 1.4 – Рівні нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності в Україні

Джерело: створено та доповнено автором на основі [36]

Додаток Е

Зразок оформлення таблиць

Таблиця 1.2 – Характеристика та класифікація видів аудиту за Р. Х. Монтгомері

Вид аудиту	Економічна сутність
Підтверджуючий (рахунковий)	Передбачає підтвердження великої кількості записів господарських операцій з метою досягнення певного висновку на основі великого обсягу фактичного матеріалу в результаті повторних перевірок. Має глибинний характер, але вимагає значних витрат часу і праці та є дуже трудомістким.
Процедурний	Передбачає, що клієнти визначили стадії і процедури обробки даних і аудиторю необхідно перевірити, як виконуються ці процедури. Кількість аудиторських процедур значно зменшується, але обсяг роботи аудитора все ще залишається досить великим, так як необхідно підтвердити значну кількість даних за кожною процедурою.

– розрив сторінки –

Продовження таблиці 1.2

Вид аудиту	Економічна сутність
Системно-орієнтований (тестовий)	Приділяється значна увага оцінці внутрішнього контролю, так як при його ефективному функціонуванні вірогідність помилок значно нижче, а дані звітності достатньо повні та точні. Аудитор при цьому використовує вибіркові перевірки і тестування окремих об'єктів контролю.
Аудит зон ризику	Найсучасніший та прогресивний підхід, оскільки дає можливість значно скоротити обсяг аудиторських процедур із збереженням відповідного рівня якості перевірки фінансової звітності. Зусилля аудитора концентруються переважно на тих об'єктах контролю, де ризики (типові помилки, пропуски і т. ін.) високі. Скорочується час на вивчення тих об'єктів, де такі ризики відсутні або є низький ризик.

Додаток Ж
Зразок оформлення переліку

«...Супутні послуги розглянуті у міжнародних стандартах аудиту, мають такий перелік:

- а) завдання з огляду фінансових звітів;
- б) завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації;
- в) завдання з підготовки фінансової інформації;
- г) перевірка прогнозової фінансової інформації;
- д) завдання з надання впевненості щодо заходів контролю в організації;
 - 1) надання впевненості щодо заходів контролю в організації, що надає послуги ...».

або

«...Завдання внутрішньофірмових стандартів аудиту полягають у:

- сприянні дотриманню законодавства, МСА, та Кодексу професійної етики;
- раціоналізації та вдосконаленню аудиторського процесу;
- забезпеченні високої якості аудиторських послуг, знижуючи при цьому витрати на надання послуг;.....».

Додаток И
Зразок оформлення формул

«... Базова формула розрахунку аудиторського ризику може бути представлена таким чином (3.2):

$$AP = BP \times PK \times PH \quad (3.2)$$

де AP – сукупний аудиторський ризик;

BP – властивий ризик;

PK – ризик контролю;

PH – ризик невиявлення.»

Додаток К

Зразок оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книга одного автора	<p>Савченко, В. Я. Аудит [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Савченко; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. – К. : КНЕУ, 2005. – 322 с. – ISBN 966-574-423-2.</p> <p>Шкляр, В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. – Львів : Кальварія, 2005. – 196, [1] с. – (Першотвір). – ISBN 966-663-178-4.</p>
Книга двох авторів	<p>Павловская, Т. А. С/С++. Структурное программирование [Текст] / Т. А. Павловская, Ю. А. Щупак. – СПб. : Питер, 2005. – 239 с. – ISBN 5-94723-967-1.</p> <p>Ромовська, З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк ; Акад. адвокатури України, Шк. адвокат. підготов. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11). — ISBN 966-8062-37-X.</p>
Книга трьох авторів	<p>Федотова, Д. Э. CASE-технологии [Текст] / Д. Э. Федотова, Ю. Д. Семенов, К. Н. Чижик. – М.: Горячая линия - Телеком, 2005. – 160 с. – ISBN 5- 93517-121-X</p>
Книга чотирьох авторів	<p>Бухгалтерский учет [Текст] / Е. П. Козлова, Н. В. Парашутин, Т. Н. Бабченко, Е. Н. Галанина. – М. : Финансы и статистика, 1996. – 431 с. – ISBN 5-279-01935-6.</p>
Книга п'яти і більше авторів (якщо автори вказані на титульній сторінці)	<p>Риск-менеджмент инноваций [Текст] : монография / Т. А. Васильева, О. Н. Диденко, А. А. Епифанов [и др.]. – Сумы : Деловые перспективы, 2005. – 260 с. – ISBN 966-96545-0-5.</p>
Книга п'яти і більше авторів (якщо автор вказані на обороті титульної сторінки)	<p>Психология менеджмента [Текст] / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцкихина И. М. и др.]; под ред. Г. С. Никифорова. – Х. : Гуманитарный центр, 2007. – 510 с. – ISBN 5-86476-063-3.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книга видана без автора	Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Текст] : навчальний посібник / Мін-во освіти і науки України, Одеський держ. економ. ун-т ; ред. Ю. Г. Козак. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : ЦНЛ, 2006. – 792 с. – ISBN 966-96545-1-3.
Тематичний збірник	"Бюджет розвитку" як засіб стимулювання підприємницької активності в Україні [Текст] : збірник наукових статей / ред. Я. А. Жаліло. – К. : Сатсанга, 2001. – 107с. – ISBN 966-96545-2-1.
Словники, довідники	Україна у цифрах у 2007 році [Текст] : статистичний довідник / Держ. комітет статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – К. : Консультант, 2007. – 240 с. – ISBN 966-566-142-6. Інформаційно-пошуковий тезаурус [Текст] : словник / Мін-во культури та мистецтв України; Нац. парламентська біб-ка України; укл. Т. І. Вилегжаніна. – Донецьк : Альфа-Прес, 2004. – 1104 с. – ISBN 966-7952-38-X.
Багатотомні видання	Багалій, Д. І. Вибрані праці [Текст] : у 6 т. Т. 1 : Автобіографія. Ювілейні матеріали. Бібліографія / Д. І. Багалій. – Х. : ХГІ —НУАІ : Золоті сторінки, 1999. – 600 с. – ISBN 8-6334-9215-4 Олійник, Б. Вибрані твори [Текст] : у 2 т. Т. 2 . Переклади. Публіцистика / Б. Олійник ; уклад. А. Я. Слободяник та ін. ; ілюстр. В. Є. Перевальського, М. І. Омельчук. – К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2006. – 605 с. : фотоілюстр. – (Бібліотека Української Літературної Енциклопедії : вершини письменства). – ISBN 9-6674-9235-4. Казьмин, В. Д. Справочник домашнего врача [Текст]. В 3 ч. Ч. 2. Детские болезни / Владимир Казьмин. – М. : АСТ : Астрель, 2002. – 503, [1] с. : ил. . – ISBN 5-17-011143-6. Реабілітовані історією. Миколаївська область [Текст] / ред. Гаркуша О.М. [та ін.]. — К. : Світогляд ; Миколаїв : [б. в.], 2006 – 2008. – (Науково- документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / ред. Тронько П.Т. а ін.). Кн. 3. — 2007. — 655 с.— ISBN 978-966-8837-06-01
Законодавчі та нормативні документи	Господарський кодекс України [Текст] : за станом на 20 січня 2007 р. – Х. : Одіссей, 2007. – 240 с. – ISBN 9-3634-5235-4

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>Екологічне законодавство України [Текст] : зб. нормат. док. / Мін-во екології та природних ресурсів України ; ред. Заєць І. О. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 416 с. – ISBN 9-6564-4235-4</p> <p>Про Концепцію ціноутворення у сфері житлово-комунальних послуг : указ Президента України від 28 грудня 2007 р. № 1324/2007 // Урядовий кур'єр. – 2008. – 9 січня. – С. 6.</p>
Дисертації, автореферати	<p>Пластун, О. Л. Розвиток системи фінансової безпеки суб'єктів підприємництва сфери матеріального виробництва : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Пластун Олексій Леонідович. – Суми, 2007. – 250 с.</p> <p>Савченко, Т. Г. Трансфертне ціноутворення у комерційних банках : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Савченко Тарас Григорович. – Суми, 2007. – 246, [1] с.</p>
Складова частина книги	<p>Пачома, Л. Перші українські гроші / Л. Пачома // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: погляд у майбутнє : зб. тез доповідей за матеріалами Восьмої науково-практичної конференції студентів (18-22 квітня 2005 р.) та Дев'ятої науково-практичної конференції студентів (27 квітня 2006 р.) / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми, 2006. – С. 21–24.</p> <p>Бусыгин, А. В. Предпринимательский договор [Текст] / А. В. Бусыгин // Бусыгин А. В. Предпринимательство. – М., 1997. – С.401-457</p>
Стаття з газети чи журналу	<p>Алпатова, Н. Бухгалтерський і податковий облік вексельних операцій [Текст] / Н. Алпатова, Н. Єрмакова // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 16. – С. 71–84.</p> <p>Ібрагімова, І. Вибір влади - відкритість [Текст] / І. Ібрагімова // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2007. – № 3. – С. 347–355.</p>
Електронні ресурси	<p>УкрМАРК. Національний формат представлення бібліографічних даних [Електронний ресурс] : / НБУ ім. Вернадського, НПБ України, Наук. б-ка ім. М. Максимовича Київ. нац. ун-ту ім. Т.Г. Шевченка. –</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>Електрон. дан. (13 файлів). – 2002-2003. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/library/ukrmarc.html. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.</p> <p>Основные направления исследований, основанные на семантическом анализе текстов [Электронный ресурс] / С.-Петербург. гос. ун-т, фак. прикладной математики - процессов управления. – Режим доступа : http://www.apcp.apmath.spbu.ru/ru/staff/tuzov/onapr.html/ – 10.12.2004. – Загл. с экрана.</p> <p>Художественная энциклопедия зарубежного классического искусства [Электронный ресурс]. – Электрон. текстовые, граф., зв. дан. и прикладная прогр. (546 Мб). – М. : Большая Рос. энцикл. [и др.], 1996. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM) : зв., цв. ; 12 см + рук. пользователя (1 л.) + открытка (1 л.). – (Интерактивный мир). – Систем. требования: ПК 486 или выше ; 8 Мб ОЗУ ; Windows 3.1 или Windows 95 ; SVGA 32768 и более цв. ; 640x480 ; 4x CD-ROM дисковод ; 16-бит. зв. карта ; мышь. – Загл. с экрана. – Диск и сопровод. материал помещены в контейнер 20x14 см.</p>